

Examenul de bacalaureat național 2018

Proba E - b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 6

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. A vers beszélőjének léthelyzete

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (Közvetlen, személyes megszólítás; E/1, E/2; Kilátástalanság, magány, emberi segítség hiánya, a személyes lét válsága, elesettség, kiszolgáltatottság érzése, lázadás, istenkeresés, szenvedés stb.) 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont

b. Az Istenhez intézett segítségkérés célja

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (Szenvedésének, magányának megszüntetését, bűne tartalmának meghatározását várja Istentől stb.) 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont

c. Szerepek, s jelentésük

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (A gyermek-apa kapcsolatához hasonlítható, az idegenségérzet megszűnését reméli, nem bízik feltétlenül abban, akihez könyörög stb.) 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont

d. A zárlat értelmezése

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (Krisztussal való azonosulás, áldozat - önfeláldozás gesztusa, lázadás stb.) 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont
Összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat 4 pont, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

a. Információk azonosítása a szövegben, a szöveg megértésére utaló, érvényes válasz megfogalmazása

5 pont

b. Információk azonosítása a szövegben

5 pont

c. A publicisztikai és tudományos ismeretterjesztő stílusréteg sajátosságainak felismerése (2 pont), indoklás (3 pont)

5 pont

d. A tartalmi követelmények betartása

5 pont

Az érvelés követelményeihez való igazodás

5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás

5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. választott epikus mű műfaji sajátosságai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont* (pl. *Jókai*: társadalmi, romantikus regény, lineáris, előre haladó történetalakítás, kalandos epizódok, utazás a Dunán, váratlan fordulatok, metonimikus és metaforikus összefüggések; szervezőelve az ellentét, két világ; regény kezdete és zárata – cselekményszervező elem; időtlenség; elbeszélő mindentudó, szubjektív, szemtanú; *Kosztolányi: Esti Kornél 18. fej.*: klasszikus modern, lírai novella, egy villamosút leírása, alcím ironizáló, ellentétező jelzős szerkezet, utazásmotívum, metaforikus olvasatot megelőlegező, a halál végpontjából tekint az életre; önértelmezés; két elbeszélői hang, visszatekintő nézőpont; *Pacsirta*: lélektani, egzisztenciális regény, summázatok és fejezetek közti ironikus viszony, levél; sárszegi világ kietlensége, reménytelensége, nyomorúsága, Vajkay család egyetlen hete; elbeszélő mindentudó, mindentudása megkérdőjeleződik, korlátozott tudású, elhallgatás; *Krúdy: A hídon*: klasszikus modern lírai novella, szimbolista, impresszionista, szecessziós stílus, keretes szerkezetű, emlékkép, emlékezés helyzete, folyó, híd, az idősíkok közti kapcsolatot is jelzi; ismétlés, helyettesítés eljárásai, alakmásos technika, részletezés, az elbeszélés harmadik személyű, az elbeszélő mindentudó, de nézőpontja nem rögzített, többnyire az emlékező Szindbád tudatát beszéli el; *Utazás éjjel*: lírai, anekdotikus novella, metaforikus történetalakítás, címadás gondja, retrospektív olvasás szükségessége, térbeli út: vonat, időutazás, emlékezés narrációja, narrátor-, nézőpontkettőzés, alakmásos technika), érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

b. világok, értékrendek találkozása a választott műben

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont* (pl. *Jókai*: társadalom – természet; morális értékek: hűség – hűtlenség, közösség normáihoz igazodó – másság; külső – belső megítélés; arany ember motívum; *Kosztolányi: Esti Kornél, 18. fej.*: közönséges villamosút, az életút ironikus allegóriája, az utazás mint a szocializáció, létharc metaforája, az utazás mint a hiteles és nem hiteles lét metaforája; küzdelem, győzelem, kivívott pozíció mint érték – halál nézőpontjából értékét veszti; *Pacsirta*: P. és a színésznő magatartása közti különbség: erkölcsös – erkölcstelen, életélvező, csúnyaság – szépség; P. – szülei: látszat – valóság, keresztényi részvét, mártírszerep terhei, szenvedés fájdalmas vállalása - dionüszoszi vágyak, társasági élet örömei, vitalitás, szabad élet, büntudat; szeretet – gyűlölet; freudi elfojtás, fegyelmezettség, nemesség – hisztérikus kitörés szégyenként megélése, részegség őszintesége; *Krúdy: A hídon*: álom/emlékezés – valóság, múlt – jelen; állandóság – változás, a megelevenedő emlékek leírása impresszionisztikus; az örök változatlan csak káprázat, tünékeny ez a boldogság, visszafordíthatatlan a múlt; híd, folyó szimbolikus jelentése: időhatárokat köt össze; *Utazás éjjel*: megismeréssel kapcsolatos értékek; utazás emlékezés kalandja; külső – belső táj, érzelmek kivetítése, impresszionisztikus eszközökkel; ironikus vágástechnika: az előrehaladás, a jelen értékiszegény, ismétlődések, kommunikációhiány, a szerelem vége fele haladás, a visszatekintés, a múlt értékgazdag, sokszínűség, a szerelem megszületése, az udvarlás története; ifjúkor pátosza – férfikor iróniája), érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

c. a jellemábrázolás sajátosságai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont* (pl. *Jókai*: ellentétezés, egytulajdonságú, pozitív és negatív hősök, sors és jellem összefonódása, eszményítés, túlzás, belső monológok; *Kosztolányi: Esti Kornél, 18. fej.*: egyes szám első személyűség, két elbeszélői hang: az elsődleges elbeszélő szerepe, hogy másodlagos elbeszélőként megnevezze Estit, aki szereplője is a visszatekintő nézőpontból elmesélt történetnek; ellentétezés, egyén és tömeg viszonya, csoportreakciók, gesztusok; irónia, sorsszerűség, magányos harc, nyelvhasználat, széttartások, parodisztikus viszony; *Pacsirta*: a szereplők egymás perspektívájából értelmeződnek, értik és félreértik egymást, minderről az elbeszélő közvetítésében értesülünk, a párbeszédekben elhangzó szavaknak, kijelentéseknek más az értelme, a súlya, a jelentősége a jelenet résztvevői számára. Arról, ami nem hangzik el - a reakciókról, a gondolatokról, az érzésekről -, az elbeszélő belső nézőpontú közléseiből értesülünk, hallgatások, sírások; *Krúdy: A hídon, Utazás éjjel*: alakmásos technika, kommunikációhiány, önreflexió, irónia), érvényes, de csak részben kifejtett

vălasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

d. az utazás értelme a szereplő sorsának alakulásában

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága 5 pont (pl. *Jókai*: Timárt kalandok során ismerjük meg, magabiztosan kormányozza a Szent Borbála hajót, a Vaskapun keresztül az Al-Dunán egész Komáromig, bátran szembeszáll minden veszéllyel, uralkodik a természet erőin, mitizálja, hőrosszá emeli a főszereplőt. A hős emberfeletti birkózása a természet erőivel későbbi sorsának alakulását, a társadalmi közegben megvalósuló küzdelmeit is előrevetíti; utazása során még harmóniában van önmagával; nyugalma elvesztése után utazásai a Senki szigetére a harmónia megtalálása, az újrakezdés lehetősége számára; *Kosztolányi*: *Esti Kornél*, 18. fejt.: villamosút – életút, születés – halál allegorikus jelentése; szocializációs folyamatok, küzdés tere, társadalmi beilleszkedés, közben az egyén sorsát a véletlen szerencse, a szándékos helyezkedés, a taktika befolyásolja, az ablakülés megszerzéséért vívott harc a lét beszűkülését is eredményezi, a kivételes, szép pillanatok elszalasztását otthontalanság, idegenség, magány; megérkezés, az utazás célja: az élet értelméhez való eljutás, a végességhez mérve válhat hitelessé; *Pacsirta*: P. elutazása, térbeli utazás: teljes kiábrándultság, utolsó férjhezmenetel megghiúsulása, levélírás, korábban visszatér, rendetlenség - a krízishelyzet kivetülése; szülők visszautazása a múltba, időutazás, az elvesztett életmód visszahozása, dionüszoszi életézés, szembesülés elfojtott, kimondatlan érzéseikkel lányuk iránt, bűntudat, visszaáll a látszatrend; *Krúdy*: *A hídon*, *Utazás éjjel*: időutazások, a halál perspektívájából az élet, az emlékek felértékelődése), érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása 5 pont, összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek részleges betartása 4 pont, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat 2 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, *kísérlet a válaszadásra 1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.